

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025 – 2027

Khall 02.12.2024 § 171

Valmistelija

Vs. Hallintojohtaja Helena Metsämuuronen
puh. 050 324 0481
etunimi.sukunimi@luumaki.fi

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käytötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja talousenhoidossa on noudatettava talousarviota. (Kuntalaki 110 §)

Kunnanhallitus antoi talousarvion laadintaohjeen 23.9.2024 § 130, missä asetti talouden tasapainottamistavoitteet. Tavoitteena on, että veronkorotuksia ei tehdä ja rahoitusomaisuutta ja metsämaata ei myydä. Käyttömenoja varten voidaan esittää otettavaksi talousarviolainaa 1 milj.€ ja alijäämä vuodelle 2025 saa olla enintään 500 000 €, mahdolliset tarvittavat säästöt haetaan käyttötaloudesta.

Valtuuston 30.9.2024 pidetyssä iltakoulussa asetettiin talousarvion valmistelulle edelleen uusia tavoitteita. Tilikauden alijäämävelvoite korvattiin vuosikatteella ja ohjeen mukaan talousarvion 2025 vuosikatteen tulee olla vähintään 0, mieluummin positiivinen. Vuoden 2025 investointiohjelman kustannukset saavat olla enintään 2 milj.€.

Kunnanhallitus vahvisti kokouksessaan 28.10.2024 kunnanhallituksen ja lautakuntien kuntastrategiasta johdetut toiminnalliset tavoitteet 2025 ja toiminnan painopistealueet 2026 – 2027 sekä talousarvion suunnittelu-kehityksen, joka sisältää käyttötalousarvion ja investointiohjelman. Kunnanhallitus esittää valtuustolle vuoden 2025 talousarviossa pitkäaikaisen lainan lisäysvaltuutta yhteensä 3 milj.€, josta 2 milj.€ kohdistuu investointeihin ja enintään 1 milj.€ käyttötalousmenoihin.

Talousarviota on valmisteltu lautakunnissa, kunnanhallituksen, lautakuntien puheenjohtajien, valtuustoryhmien puheenjohtajien ja johtoryhmän yhteiskokouksessa 23.9.2024 sekä edellä mainitussa valtuuston iltakoulussa 30.9.2024.

Valtuusto päätti kunnanhallituksen ehdotuksen mukaisesti kunnan vuoden 2025 veroprosentiksi 8,8 % kokouksessaan 11.11.2024 § 30.

Kokonaistaloudelliset tavoitteet

Sekä talousarvio että taloussuunnitelmat on laadittu alijäämäisiksi. Kunnan taseeseen kertynyt ylijäämä oli 13,1 milj.€ tilinpäätöksessä 2023. Taloussuunnitelmakaudella 2025 - 2027 ylijäämä vähenisi n. 10,8 milj. euroon.

Talousarvion 2025 vuosikate olisi 146 560 €. Vuosikate tarkoittaa sitä tulo-rahoitusta, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin juoksevien menojen jälkeen. Investointisuunnitelman mukaiset investoinnit vuonna 2025 ovat 1,9 milj.€. Käytännössä uusien investointien toteuttaminen edellyttää kunnan lainanoton lisäämistä ja/tai omaisuuden myymistä. Pitkäaikaisten lainojen lisäysvaltuudeksi vuodelle 2025 esitetään yhteensä 3 milj.€. Lainavaltuus jakautuu käyttötalouteen 1 milj.€ ja investointeihin 2 milj.€.

Talousarvion ja -suunnitelman laadinnan lähtötilanne

Talousarvion 2025 ja suunnitelmavuosien 2026 - 2027 verotuloennusteet perustuvat Kuntaliiton syyskuussa julkaisemaan veroennustekehikkoon päivitettyinä valtuuston 11.11.2024 päättämien veroprosenttien mukaiseen tuottoon.

Valtionosuusarviot suunnitelmakaudelle perustuvat Kuntaliiton 24.9.2024 julkaisemaan valtionosuuslaskelmaan, jossa oli otettu huomioon tuolloin tiedossa olleet kaikki valtionosuuksien eri osioihin kohdistuvat lisäykset, vähennykset ja jaksotukset tuleville vuosille. Kuntien valtionosuusuudistuksen piti astua voimaan vuonna 2026, mutta valtiovarainministeriö tiedotti 22.10.2024, että kuntien valtionosuusjärjestelmän uudistus siirtyy ja astuu voimaan vuonna 2027. Valtionosuudet on taloussuunnitelmavuosille 2026 – 2027 arvioitu samansuuruisiksi kuin talousarviovuoden 2025 valtionosuus.

Palkkavaraukset on tehty voimassa olevien sopimusten mukaisesti. Palkkavarauksiin ei ole sisällytetty sopimuskorotuksia, koska kunta-alan sopimusneuvottelut käynnistyvät vasta vuoden 2025 keväällä. Palkkojen sivukulut ja muut henkilökustannukset on laskettu Kuntien eläkevakuutuslaitoksen ja muiden ao. viranomaisten ohjeiden mukaisesti.

Talousarvion käyttötalousosassa olevat toimintatuotot ja -menot on summattu tuloslaskelmaan päälajeittain. Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat valtuuston 11.11.2019 hyväksymään poistosuunnitelmaan.

Talousarvion henkilöstövaikutukset

Talousarvion toteuttaminen ei edellytä henkilöstön käytön vähentämistä. Henkilöstömäärää ei ole myöskään mahdollista pienentää, jos palvelut halutaan säilyttää nykyisellään.

2025 TALOUSARVIO

Toimintatuotot

Toimintatuottoja (ulkoiset ja sisäiset) on arvioitu kertyvän 6,8 milj. €

(2024/7,6 milj. €)

Toimintakulut

Käyttötalousmenot (ulkoiset ja sisäiset) ovat 19,2 milj. €.

Palkkoja ja henkilöstökuluja talousarvioon sisältyy 8,6 milj. € (2024/9,0 milj. €). Henkilöstösuunnitelmaan ei sisälly uusia tehtäviä.

Verotulot

Verotuloja arvioidaan kertyvän 10,6 milj. €. Tuloveron osuus tästä on 7,55 milj. €.

Yhteisöveron tuotoksi arvioidaan 1,22 milj. € ja kiinteistöveron tuotoksi 1,88 milj. €.

Valtionosuudet

Valtionosuuksien yhteismääräksi on arvioitu 1 399 160 €.

Investoinnit ja suunnitelman mukaiset poistot

Investoinnit ovat 1,98 milj. €. Investointitulot 32 500 €.

Suunnitelman mukaiset poistot ovat 1,54 milj. €.

Rahoituskulut ja -tuotot

Rahoitustuottoja on arvioitu kertyvän 581 400 € ja rahoituskulujen määräksi on arvioitu 116 400 €.

Rahoituslaskelmaan on tehty 3 milj. € varaus pitkäaikaisten lainojen lisäykseen.

Tilikauden tulos

Vuosikate +146 560 € kattaa 9,47 % poistoista. Poistojen jälkeinen tilikauden tulos on - 1 400 430 € ja varausten muutosten jälkeinen tilikauden alijäämä on – 846 000 €. Alijäämäisen talousarvion laadinnasta on valmistelun kuluessa informoitu valtuustoa.

Talousarvioehdotus 2025 ja taloussuunnitelma 2025 - 2027 ovat esityslistan liitteenä.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Alaheikka Risto
Ehdotus	Kunnanhallitus hyväksyy talousarvioehdotuksen vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2025 - 2027 ja päättää esittää sen kunnanvaltuuston vahvistettavaksi.
Päätös	Ehdotuksen mukaan.
Kvalt 09.12.2024 § 37 151/02.02.00/2024	
Ehdotus	Kunnanvaltuusto päättää vahvistaa liitteen mukaisen talousarvioehdotuksen vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2025 – 2027.
Päätös	Ehdotuksen mukaan.